

Anti-pestprotocol

Protocol tegen ongewenst gedrag

Inhoud

Voorwoord	3
Plagen.....	3
Ruzie/conflict.....	3
Pesten	3
Digitaal pesten.....	3
Partijen bij pesten.....	4
De gepeste leerling	4
De pestende leerling	4
De middengroep	4
Medewerkers.....	4
Ouders	4
Aanpakken van pesten.....	5
Preventieve aanpak.....	5
Curatieve aanpak	5
De mentor.....	5
De leerlingcoördinator	5
De afdelingsleider	6
De anti-pestcoördinator (APC).....	6
De zorgcoördinator	6
Schorsing en verwijdering	6
Bijlagen.....	7
Bijlage 1 Informatie voor ouders van gepeste leerlingen.	7
Wat kunnen signalen zijn van pesten?.....	7
Wat u als ouder kunt doen	7
Bijlage 2 Informatie voor ouders van pestende leerlingen	8
Bijlage 3 Links	9

Voorwoord

Op Spieringshoek vinden we het belangrijk dat we verantwoordelijkheid nemen voor onszelf en elkaar. Vanuit deze sfeer van verbinding zorgen we ervoor dat Spieringshoek een veilige school is, waarin we vanuit vertrouwen samen leren, werken en groeien. Hierbij zijn voor ons drie bouwstenen cruciaal: gemeenschapszin, autonomie en aansluiting bij persoonlijke ontwikkelingsmogelijkheden. Deze drie kernwaarden geven aan van waaruit wij onze koers bepalen. Vanuit onze kernwaarden werken onze medewerkers en leerlingen dagelijks samen en vormen ze de prettige gemeenschap waarin iedereen zich kan ontwikkelen tot wie hij wil zijn.

Pesten is duidelijk in strijd met deze uitgangspunten en past daarom niet op Spieringshoek. Dit pestprotocol is dan ook geschreven met als doel om pesten te voorkomen en te bestrijden. Het geeft aan alle betrokkenen (leerlingen, ouders, medewerkers) duidelijkheid over ieders rol. Daarnaast heeft dit protocol een informatieve functie.

Plagen

Er is sprake van plagen als beide partijen het gedrag niet als bedreigend of vervelend ervaren en er sprake is van een gelijkwaardige verhouding. Er is geen sprake van een slachtoffer en dader en geen van de partijen loopt psychische of fysieke schade op. Het gaat bij plagen vaak om een spelsituatie waarbij kinderen elkaar voor de gek houden of een speels steekspel met woorden hebben. De pedagogische waarde van plagen is dat kinderen spelenderwijs leren hoe ze later in hun leven conflicten kunnen hanteren

Ruzie/conflict

Een ruzie wordt door kinderen of ouders soms benoemd als pesten. Alhoewel bij een ruzie niet direct sprake is van pesten, kan een niet opgeloste ruzie soms wel tot pesten leiden. Een ruzie betreft vaak een conflict over iets dat als onrechtvaardig wordt ervaren.

Pesten

Van pesten is sprake als een leerling of een groep leerlingen doelbewust, herhaaldelijk en langdurig probeert een andere leerling, of groep leerlingen probeert te kwetsen, of psychisch, fysiek, of seksueel geweld aan probeert te doen. Er is sprake van een ongelijke machtsverhouding en de gepeste is niet (meer) in staat zichzelf adequaat te verdedigen. Pesten heeft een nadelig effect op het slachtoffer.

Ook plagen kan uitmonden in pesten op het moment dat de geplaagde aangeeft bepaald gedrag van de plager onprettig te vinden en de plager dan toch doorgaat.

Digitaal pesten

Het digitaal pesten gebeurt meestal in buitenschoolse situaties maar dit gaat vaak samen met pesten in de "echte wereld". Wanneer er door kinderen of ouders wordt gemeld dat er sprake is van digitaal pesten worden de ouders van de pesters hiervan altijd op de hoogte gesteld. Verder worden de stappen gevolgd zoals deze zijn opgenomen in het protocol.

Partijen bij pesten

De gepeste leerling

Leerlingen die gepest worden hebben vaak andere interesses dan hun leeftijdsgenoten, doen dingen anders, hebben andere gevoelens, trekken zich terug, of zien er anders uit. Leerlingen die worden gepest zijn vaak minder weerbaar. Ze zijn niet in staat adequaat actie te ondernemen tegen het pestgedrag. Gepeste leerlingen voelen zich vaak eenzaam en hebben weinig vrienden om op terug te vallen. Leerlingen die gepest worden melden dit vaak niet. Dit kan zijn uit schaamte, verlegenheid, of uit angst voor wraakacties. Toch zijn er signalen waaraan te herkennen is dat kinderen mogelijk worden gepest:

- Niet meer naar school willen
- Niet kunnen slapen
- Prikkelbaar, boos, verdrietig
- Vaak buikpijn of hoofdpijn hebben
- Resultaten die achteruit gaan
- Zich terugtrekken
- Regelmatig kapotte spullen, of verlies van spullen
- Blauwe plekken

De pestende leerling

Leerlingen die pesten zijn vaak fysiek en verbaal sterker dan de gepeste leerling. Pestgedrag kan vanuit dieperliggende oorzaken komen. Leerlingen kunnen pesten vanuit onzekerheid, angst om zelf gepest te worden, zelf gepest zijn in het verleden, bang anders niet geaccepteerd te worden, of groepsdruk.

Vaak beseffen pesters niet hoe groot het effect is op de slachtoffers. Het ontwikkelen van empathisch vermogen bij pestende leerlingen is dan ook van groot belang.

De middengroep

De grootste groep leerlingen is niet actief betrokken bij pesten. Er zijn leerlingen die afstand houden, of niet doorhebben dat er wordt gepest. Ook kunnen er meelopers zijn in de groep, die bijdragen aan het pestgedrag, om mee te liften op de populariteit van de pester, of uit angst om zelf gepest te worden.

Medewerkers

Pesten gebeurt niet altijd in het zicht van medewerkers van de school. Vaak weten leerlingen het wel als er in een groep wordt gepest, maar durven ze het niet aan hun docent, of mentor te vertellen. Medewerkers hebben daarom een belangrijke signalerende rol om op te merken of er in de klas wordt gepest.

Ouders

Kinderen die gepest worden, durven dit vaak niet aan hun ouders te vertellen. Het kan zijn dat ze zich schamen dat ze worden gepest, of zijn bang dat als de ouders het met school bespreken het op school tot represailles kan leiden. Ook kan het zijn dat kinderen hun ouders niet bezorgd willen maken.

Aanpakken van pesten

Preventieve aanpak

De mentor heeft een belangrijke rol in de groepsvorming en in het zorgen voor een veilige leeromgeving. In de brugklassen is daarom uitgebreid aandacht voor kennismaking en voor het maken van klassikale afspraken. Leerlingen krijgen zo duidelijkheid over hoe ze met elkaar om willen gaan in de klas. Ook in de overige leerjaren speelt de mentor een belangrijke rol in het groepsproces en in het opstellen en bewaken van afspraken in de klas.

In de onderbouw kunnen leerlingen ook de Rots & Water training volgen. Docenten en mentoren hebben hierbij een signalerende functie en in overleg met ouders kunnen de kinderen hiervoor worden opgegeven. Ook krijgen ouders informatie over de training, waarna ze zelf kunnen besluiten hun kind op te geven. In de tweedeklas wordt het vak leefvaardig gegeven, waarbij ook aandacht is voor groepsprocessen.

In de klassen 1 t/m 3 wordt door Bureau Leefstijl een les gegeven over het omgaan met social media. Ook is hierbij aandacht voor digitaal (cyber) pesten.

Curatieve aanpak

Op het moment dat er sprake is van pesten, wordt dit serieus aangepakt op basis van onderstaand stappenplan.

De mentor

- Praat eerst met de gepeste en later met de pester apart. Organiseert vervolgens een gesprek tussen beide leerlingen en zorgt voor goede afspraken.
- Neemt contact op met de ouders van de pester en de gepeste en betreft hen bij de oplossing.
- Bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
- Biedt eventueel hulp aan de gepeste en/of de pester in overleg met de zorgcoördinator en de ouders
- Praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.
- Meldt het gedrag aan de leerlingcoördinator en de afdelingsleider van de leerling(en).
- Legt afspraken vast in SOM
- Informeert de anti-pestcoördinator (APC) en leerlingcoördinator

De leerlingcoördinator

- Kan in onderling overleg de rol van de mentor overnemen bij escalatie van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
- Heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
- Bepaalt (zo nodig in overleg met de afdelingsleider) of een maatregel wordt opgelegd en welke maatregel dit is
- Stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt de ouders om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
- Biedt eventueel hulp aan de gepeste en/of de pester in overleg met de zorgcoördinator en ouders
- Legt afspraken vast in SOM
- Koppelt alle informatie terug naar de mentor, APC en afdelingsleider.

De afdelingsleider

- Kan in onderling overleg de rol van de mentor en leerlingcoördinator overnemen als eerdere interventies geen effect hebben gehad.
- Heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
- Bepaalt of een maatregel wordt opgelegd en welke maatregel dit is
- Nodigt de betrokken ouders uit om te bespreken welke maatregelen worden genomen.
- Legt afspraken en maatregels vast in SOM
- Koppelt alle informatie terug naar de mentor, APC en leerlingcoördinator.

De anti-pestcoördinator (APC)

- Adviseert de mentor, of leerlingcoördinator over de aanpak van pestgedrag
- Is een klankbord en vraagbaak op het gebied van pesten voor medewerkers
- Ondersteunt of vervangt de mentor, of leerlingcoördinator bij de gesprekken
- Houdt zicht op naleving van de afspraken
- Stelt indien nodig een stappenplan op om het probleem aan te pakken

De zorgcoördinator

- Bepaalt in overleg met mentor, leerlingcoördinator, afdelingsleider en ouders of er ondersteuning nodig is voor de gepeste en/of pester en welke ondersteuning dat is
- Coördineert de extra ondersteuning voor gepeste/pester
- Kan eventueel doorverwijzen naar verdere hulpverlening, of training

De hierboven weergegeven curatieve aanpak is een algemene leidraad. Als een interventie succes heeft, kunnen vervolgstappen achterwege blijven. Het genoemde traject bij aanhoudend pesten is geen automatisme; per leerling bekijken we welke maatregelen het meest passend zijn. In alle gevallen betreft de school de ouders bij de stappen die genomen worden.

Schorsing en verwijdering

Met behulp van de preventieve en curatieve aanpak kan pestgedrag effectief worden voorkomen, of worden aangepakt. In de meeste gevallen zorgt deze aanpak ervoor dat het pestgedrag ofwel niet plaatsvindt, ofwel stopt. Als de aanpak echter geen verandering in pestgedrag oplevert, kan de schoolleiding besluiten een schorsing op te leggen. Hierbij wordt het protocol "*Schorsen en verwijderen*" gevolgd. Op het moment dat ook schorsing niet leidt tot gedragsverandering en de leerling ondanks alle inspanningen van betrokken partijen blijft volharden in pestgedrag, kan het bevoegd gezag in verband met de veiligheid van de gepeste leerling besluiten tot verwijdering van de pester. Ook hierbij wordt het protocol "*Schorsen en verwijderen*" gevolgd.

Bijlagen

Bijlage 1 Informatie voor ouders van gepeste leerlingen.

Wat kunnen signalen zijn van pesten?

- Niet meer naar school willen
- Niet kunnen slapen
- Prikkelbaar, boos, verdrietig
- Vaak buikpijn of hoofdpijn hebben
- Resultaten die achteruit gaan
- Zich terugtrekken
- Regelmatig kapotte spullen, of verlies van spullen
- Blauwe plekken

Wat u als ouder kunt doen

- Neem uw kind serieus en zeg dat u met anderen vertrouwelijk gaat praten om het pesten te stoppen
- Pesten op school kunt u het beste direct met de mentor bespreken
- Houd regelmatig en intensief contact met de mentor van uw kind
- Praat erover met uw kind of vraag uw kind op te schrijven wat het heeft meegemaakt. En garandeer uw kind, dat u zorgvuldig en vertrouwelijk hiermee zult omgaan
- Leg uw kind uit hoe het komt dat kinderen pesten
- Waarschuw uw kind dat het mogelijk is dat het pesten niet meteen ophoudt als er beter op wordt gelet. De problemen van het kind dat pest, zijn soms erg groot en moeilijk op te lossen op korte termijn
- Houd het onderwerp bespreekbaar, informeer regelmatig hoe het gaat
- Beloon uw kind en help het zijn/haar zelfrespect terug te krijgen
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een (team) sport
- Als uw kind echt lijdt onder het pesten en dat ten koste gaat van het zelfvertrouwen, kan hulp van een deskundige nodig zijn. Dit kan individueel of mogelijk in een sociale vaardigheidstraining

Bijlage 2 Informatie voor ouders van pestende leerlingen

- Neem het probleem serieus
- Raak niet in paniek: elk kind kan in de verleiding komen te gaan pesten
- Probeer achter de mogelijke oorzaak en aanleiding van het pesten te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het gedrag met anderen doet
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Bekijk samen met uw kind een video over pesten
- Houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind. Geef adviezen over andere manieren om met elkaar om te gaan
- Houd regelmatig en intensief contact met de mentor van uw kind

Bijlage 3 Links

<https://www.pestweb.nl/>

<http://vraaghetdepolitie.nl/>